

Fyrirmyndir
og vansar við
P-bollanum

eftir KNUD LUNDBERG
í »Aktuelt«

Kvinnur hava hægri blóðtrýst enn mannfólk. Okkurt um $\frac{2}{3}$ av øllum teim, ið hava ov høgt blóðtrýst, eru kvinnur.

Tað høga blóðtrýstið ger seg serliga galdandi aftaná, at kvinnan er farin av barnaburði. Østrogenið verjir til ta tíð.

Av somu orsök er tað ikki lægið heldur, at kvinnur, ið taka p-bollar, hava ov høgt blóðtrýst, tá bollin ávirkar østrogennøgðina, sum so ofta er sagt áður.

Kvinnur, ið taka p-bollar, áttu at kanna blóðtrýstið tveir ferðir um árið, men spurningurin er bert, hvussu nógar kvinnur verða kannaðar? Nú verður farið at leggja størri dent á blóðtrýstið.

Áður varð ikki hildið, at ov høgt blóðtrýst var skaðiligt. Slikt var bert nakað, ið aldurnin hevði við ser, og varð hildið náttúrligt at vera. So kann verða spurt, hvi er áhugi at kanna hesi »natúrlig« vidurskipti. Jú, ein orsök, og sum bendir á at verða tann retta, er tann, at ov høgt blóðtrýst økir kálkingarvandan.

Er blóðtrýstið ov høgt, samsvorar hetta við, at ein kann fáa æðrakálking. Tað, sum síð-

P-BOLLIN - HVAT ER VIRKI HANSARA?

Enn einaferð hava vit fingið prógv fyri, hvussu týðningarmikið østrogenið er.

Østrogennøgðin hjá kvinnum, ið taka p-bollar, minskar, og harvið er eisini vandi fyri, at blóðtrýstið verður ov høgt.

an hendir, er at ein kann fáa blóðtopp í heilan og annars heilablóðing. Eisini er vandi aðrastaðni, tá blóðtrýstið er ov høgt.

Verður litið at blóðtrýsti hjá kvinnum, ið farnar eru av barnaburði, kemur ein eftir, at hitin í likami teirra er stórr.

Tá orsøkin verður søgd at vera østrogentrot, so kemst hetta av, at østrogenið forðar tí nógva hitanum og tí høga

blóðtrýstinum í sini heild. Talan er framvegis um kvinnur, ið farnar eru av barnaburði.

Onga ávirkan

Aftaná at kvinnan er farin av barnaburði, ávirkar tann minskaða østrogennøgðin ikki hormonframløsluna í follikel, tá tað, eftir hetta, ikki verður nakað búnað follikel.

Tá ið p-bollin setur østrogen-

innihaldið í blóðinum niður á somu hædd, sum innihaldið hjá kvinnum, ið farnar eru av barnaburði, er væntandi, at somu vidurskipti gera seg galdandi: at blóðtrýstið veksur.

Ein kanning, sum British Medical Journal hevur gjørt fyr stuttum, sýnir at blóðtrýstið hækkar hjá kvinnum, meðan tær taka p-bollar. Fyri bert at taka eitt dømi. Eisini er komið eftir, at systolska blóðtrýstið er ov høgt.

Tá sagt verður systolskt blóðtrýst, verður hugsað um um trýstið, ið komið verður uppá, tá hjartað hevur seg aftur og pumpar blóðið út í livæðrarnar.

Áðrenn hjartað slær aðru ferð, minskar trýstið í livæðrunum. Tá blóðtrýstið er minskað niður í tað lægsta stigið, verður tað kallað diastolska blóðtrýstið.

Tá ið systolska blóðtrýstið er minni enn 140 og diastolska blóðtrýstið minni enn 90, verður ikki roknað við, at blóðtrýstið er ov høgt.

Nakrar kvinnur, ið nýttar vórðu til áðurnevndu kanning, høvdu ov høgt blóðtrýst, áðrenn tær byrjaðu at taka p-bollar, men meðaltalið var ávíkavist 125 og 76.

Meðan tær nýttu p-bollar, gjordist blóðtrýstið hægri, systolskt 183 og diastolskt 110.

Eftir hesum at doma, er farin stór hækking fram. Tað

gjordist tó rættiliga drúgv tíð, áðrenn blóðtrýstið varð komið upp á ta hædd, ið omanfyri er nevnd.

P-bollin orsakar hetta

Tað er ikki neyðugt at hugsa leingi um, hvør orsøkin er, at blóðtrýstið hækkar. Tað er nevniliga p-bollin. Og hesa dømið, at so er, er hetta: Tá kvinnur hildu uppat at taka p-bollar, minkaði blóðtrýstið niður til ávíkavist 130 og 82. Ikki niður á upprunaligu hæddina, men tólini vórðu rættiliga lík, kortini.

Í áðurnevndu kanning luttóku 92 kvinnur. Nakrar av teimum høvdu ov høgt blóðtrýst frammanundan kanningini. Orsakað av hesum, bóru tær á tað borðið.

Men kvinnur eru rættiliga ólíkar — eisini á hesum øki.

Bøkur, ið skrivaðar eru um p-bollan, vísa m. a. á, at blóðtrýstið eigur at verða mætt tveir ferðir um árið.

Sýna mátingar, at kvinnur, áðrenn tær byrja at taka p-bollar, hava rættvordið blóðtrýst, so eiga tær at fara til kanningar tveir ferðir um árið fyri at vita, um trýstið framvegis er rættvordið.

Knud Lundberg endar settu grein síni við at taka upp aftur spurningin: Hvussu nógar kvinnur, ið taka p-bollar, kanna blóðtrýstið?

Angela Davis í Sovjettsamveldinum

Angela Davis segði hetta, tá ið hon kom til Sovjetsamveldið: Kæru vinir og kammirátar, arbeiðsfólk, studentar, og øll fólk í Sovjet. Tað er mær ein sannur heiður at geva tykkum heilsan mína. Eg havi leingi bíðað eftir løtuni til at siga tykkum tokk, bæði frá mær sjálvum og frá stjórnini í kommunistaflokkinum í USA fyri ta peningnøgð, frá SUKP og tykkum øllum, ið gjørdur, at eg varð

latin leys. Tann sigur, sum vit øll hava vunnið, er eitt dømi um, hvussu stríðast skal verða móti imperialismuni og tí fólkakúgan, ið hon forir við ser, og hvussu stríðast skal fyri at gera enda á stríðinum í Vietnam.

Hesi orðini segði Angela Davis tá ið hon vitjaði inná mentunnarstovuna á Likhatjov bilverksmiðjuni í Moskva. Angela Davis er hin amerikanski kommunisturin, hvørs navn stendur sum eitt merki í stríðinum móti imperialismuni og rasmisuni.

Fyri nokrum vikum síðani steig hon á fyrsta sinni á sovjetiska jørð. Hon kallaði henda dag fyri eydnusamasta dag-

in í lívi sínum, tí Sovjetsamveldið var tað fyrsta landið har sosialisman sigraði — heim land Lenins. Uttan hetta veldi hevði ongin sosialisma verið í nokrum øðrum landi, segði Angela Davis.

Hon hevur vitjað runt ymsastaðni í Sovjetsamveldinum, og er allastaðni móttikin heiðurliga.

Hon hevur ikki mist mótið eftir at hon bæði hevur verið jakstrað og sett fóst í USA. Hon hevur fullan vilja og mót til at halda áfram við stríði sínum. Fólk í Sovjetsamveldinum er ein botnleys kelda full av hjálp sum styðjar meg og vinir mínar, sigur Angela Davis.

Norska styrjuveiðan mis-eydnað í ár

Norska styrjuveiðan hevur givið ið sera lítið av ser, sigur T. Sørheim, sölustjóri í Hordafisk við norska blaðið Fiskaren. Higartil eru landaðar 263 styrjur í Hordaland og Sogn og Fjordane — ella umleið 63 tons í ár móti 450 tonsnum í fjór.

Men vónir eru fyri betri fiskari um bert veðrið er til vildar. Herfyri var styrjuflostin úti og royndi eina heila viku í góðum veðri, men úrslitið var sera

vánaligt. Veiddar vóru bert trýggjar styrjur.

Tað tykist ikki at ganga illa at sleppa av við styrjuna. Umleið helvtin av veiðuni í ár hevur verið send í flogfari til Japan og hin helvtin til europeisk lond. Av tí, at eftirspurningurin eftir styrjuni hevur verið so stórur, hevur tað ikki eydnast norðmonnum at fylla marknaðin.

Sleppa teir at giftast?

Ein dagblað í Bordeaux hevur gjørt ein kringspurning viðv. áskoðanini hjá franska fólkinum um giftu hjá katólskum prestum. Tað visir seg, at næstan 70 pst. av franska fólkinum gongur inn fyri, at katólskir

prestar skulu hava loyvi til at gifta seg. Hesi kringspurningur er bert gjørdur imillum katólikkar t. v. s. teir katólikkar, sum bert ganga av og á í kirkju og til kirkjulig hátíðarhald.

ARBÆIÐSTÓL
STOYPIGÓÐS
TIMBUR
BYGGITILFAR

Telefon: 5148 - 5265
Teigr.: Kjelbro, Klaksvík
Telex 20

KLAKSVÍKAR
TIMBURHANDIL

PI. J. F. KJØLBRO

GRAM frystiboksir

Hesar stóddir eru á goymslu:
220 l., 345 l., 470 l., 590 l.
Lagaligar gjaldstreytir.
Munandi avsláttur við kontantkeyp.

POUL E. BÆRENSEN

aut. el innleggjari
tlf. 71296 — Tvøroyri

FØROYA

BANKI

banki FØROYA